

Toimintasuunnitelma 2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 17.1.2023

Helsinki

Sisällys

1 Johdanto	3
1.1 Kaupunkistrategia	3
1.2 Palvelustrategia	4
1.3 Palvelutasopäätös	5
1.4 Talousarvio	5
2 Toimintaympäristön muutokset	6
2.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpano	6
2.2 Sote-uudistuksen rahoitus ja talouden eriyttäminen	8
2.3 Toimintaympäristön vaikutukset toimialan toimintaan ja talouteen	8
2.4 Koronapandemiasta palautuminen	9
3 Kaupunkiyhteinen tiivistelmä - sotepe-toimiala	10
4 Kaupunkistrategian ja palvelustrategian toteuttaminen	11
4.1 Helsinkiläisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranevat	11
4.1.1 Peruspalvelujen saatavuus ja saavutettavuus paranee	12
4.1.2 Vahvistamme ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuutta	13
4.1.3 Palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla	16
4.1.4 Kehitämme monialaisia, integroituja palveluketjuja	17
4.1.5 Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä	22
4.1.6 Tuottajien ohjaus ja valvonta	23
4.1.7 Palvelutarve ja asiakaskokemus	23
4.2 Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	24
4.2.1 Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen	24
4.3 Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	26
4.3.1 Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus	26
4.3.2 Käyttötalouden tuottavuus paranee	27
4.4 Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	29
4.4.1 Tiedolla johtaminen	29
LIITTEET	30

1 Johdanto

Vuonna 2023 Suomessa toteutuu pitkään valmisteltu kansallinen sote-uudistus. Helsingissä se tarkoittaa sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen yhdistymistä uudeksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaksi (jatkossa sotepe-toimiala), joka on järjestämisvastuussa näistä palveluista.

Hyvinvointialueita johdetaan hyvinvointialuestrategioiden mukaisesti. Niissä linjataan alueiden palvelujen järjestämistä ja tuottamista. Helsingissä hyvinvointialuestrategian korvaa kaupunkistrategia 2021–2025. Sen lähtökohtana on kaupungin toimintaympäristön nykytila ja ennakoitavat muutokset, joiden pohjalta on asetettu tavoitteita eri asiakasryhmien palveluille.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä edellyttää lisäksi palvelustrategiaa ja sen olemme laatineet vuonna 2022 Helsingin sotepe-toimialalle. Palvelustrategia ohjaa toimialan taloutta ja toimintaa ja siinäkin asetetaan tavoitteita palvelujen järjestämiselle. Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian toteutumista sekä toimialan eri asiakasryhmien palveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Pelastustoimea ohjaa palvelutasopäätös, joka on laadittu vuosille 2021–2024.

Tässä toimintasuunnitelmassa kuvaamme, miten kaupunkistrategiaan ja palvelustrategiaan sisältyviä tavoitteita sekä talousarviota 2023 toteutetaan sotepe-toimialalla vuonna 2023.

1.1 Kaupunkistrategia

Helsingin kaupunkistrategian tavoitteina ovat muun muassa perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen henkilöstön riittävyys, integroidut ja saumattomat asiakkaiden palvelukokonaisuudet ja palveluketjut, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut. Lisäksi huomioimme eri-ikäiset palvelujen käyttäjät, huolehdimme monipuolisesti ikääntyvän väestön tarpeista, panostamme matalan kynnyksen ja varhaisen vaiheen lapsiperheiden palveluihin sekä päihde- ja mielenterveyspalveluihin, edistämme asunnottomuuden poistamista sekä vahvistamme digitaalisia sosiaali- ja terveyspalveluja. Vahvistamme päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluja.

Tavoitteenamme on lisäksi syrjäytymistä ja eriarvoisuutta vähentävien palvelujen ja toimintamallien kehittäminen yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Kaupunkistrategiassa todetaan

myös, että keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi. Pelastustoimen ja ensihoidon synergia on tärkeää suuren kaupungin turvallisuuden edistämiseksi.

Kaupunkistrategian painopisteistä seuraavat viisi ovat sotepe-toimialan kannalta keskeisimpiä:

1. vastuullinen talous kestävän kasvun perustana,
2. helsinkiläisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranevat,
3. henkilöstölle vetovoimainen Helsinki,
4. älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen, sekä
5. Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan.

1.2 Palvelustrategia

Palvelustrategia täydentää ja täsmentää kaupunkistrategiaa toimialayhteisillä järjestäjän tavoitteilla, joilla vastaamme toimintaympäristön muutoksiin. Kaupunkistrategisten painopisteiden alle olemme koonneet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelustrategian painopisteet ja tavoitteet sekä vuodelle 2023 priorisoidut toimenpiteet.

Palvelustrategian painopisteet ovat:

- henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen,
- palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus,
- tuottajien ohjaus ja valvonta,
- järjestämisen johtaminen,
- palvelutarve ja asiakaskokemus,
- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteistyö ja integraatio,
- palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, sekä
- yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Palvelustrategiassa 2023–2025 olemme huomioineet sote-uudistuksen tavoitteet. Jatkossa valmistelemme kaupunkistrategian ja palvelustrategian yhtäaikaista ja niiden keskinäinen suhde sekä suhde pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen ja valtion tavoiteohjaukseen selkeytyy. Palvelustrategia vakiintuu kaupungin ohjaus- ja suunnittelujärjestelmässä talouden ja toiminnan suunnittelun ja johtamisen välineeksi. Valtioneuvosto vahvisti 1.12.2022 valtakunnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle vuosille 2023 - 2026. Tulevilla strategiakausilla tulemme ottamaan myös nämä huomioon jo varhaisemmassa vaiheessa palvelustrategian valmistelussa.

1.3 Palvelutasopäätös

Pelastustoimessa tärkein strateginen suunnitteluasiakirja on pelastustoimen palvelutasopäätös. Palvelutasopäätöstä valmisteltaessa otamme huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitämme alueella esiintyvät uhkat ja arvioimme niistä aiheutuvat riskit sekä määrittelemme toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden tason. Määrääjäksi laadittava palvelutasopäätös sisältää myös palvelutason kehittämissuunnitelman.

Helsingin pelastustoimessa on voimassa oleva palvelutasopäätös vuosille 2021 - 2024. Tulemme uudistamaan palvelutasopäätöksen vuoden 2023 aikana. Vuonna 2022 olemme tehneet riskianalyyysityötä, joka valmistuu alkuvuodesta 2023. Tämän jälkeen palvelutasopäätös laaditaan sisäministeriön asetuksen edellyttämällä tavalla siten, että palvelutasopäätös voidaan hyväksyä määräaikaan 1.12.2023 mennessä. Palvelutasopäätös on sitova ja meidän tulee pystyä tuottamaan palvelutasopäätöksessä vahvistetut palvelutasot.

1.4 Talousarvio

Sotepe-toimialan talousarvio vuodelle 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2025 sekä palvelustrategia vuosille 2023–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 23.11.2022.

Valtion kokonaisrahoitus toimialalle (sisältäen HUS-kuntayhtymän) vuodelle 2023 on 2 585,4 miljoonaa euroa. Kokonaismenot ovat 2 761,8 miljoonaa euroa ja kokonaistulot 189,1 miljoonaa euroa. Toimintakate on -2 572,7 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos sisältäen poistot -2 588,7 miljoonaa euroa (-3,3 miljoonaa euroa verrattuna valtion rahoitukseen). Toimialan rahoitus kasvaa 241,7 miljoonaa euroa vuodesta 2022 (9,6 %). Koska talousarvion rahoitusperusteet ovat merkittävästi muuttuneet ja rahoitusmalliin sisältyy tuleva kertakorvaus vuoden 2022 tilinpäätöstietojen pohjalta, eivät talousarviomäärärahat ole valtion rahoitusmallista johtuen vertailukelpoisia. Rahoituksen kokonaisuus esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoitus 2023 (toimialan talousarvio)

Tulot

Sotepe	Talousarvio 2023 (miljoonaa euroa)	Muutos Talousarvio 2022 (miljoonaa euroa)
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala yhteensä	189,1	3,1
Sosiaali- terveys- ja pelastustoimi (pois lukien HUS)	189,1	3,1
HUS	0,0	0,0
Pelastustoimi	21,9	2,7
Sosiaali- ja terveystoimi	167,2	0,4

Menot

Sotepe	Talousarvio 2023 (miljoonaa euroa)	Muutos Talousarvio 2022 (miljoonaa euroa)
Sosiaali- terveys- ja pelastustoimiala yhteensä	2 761,8	241,7
Sosiaali- terveys- ja pelastustoimi (pois lukien HUS)	1 991,1	202,8
HUS	770,7	38,9
Pelastustoimi	68,7	1,9
Sosiaali- ja terveystoimi	1 922,4	200,9

Sotepe-toimialan vuoden 2023 rahoitus sekä tulot ja menot on kuvattu yksityiskohtaisemmin talousarviossa, jossa on esitetty vuoden 2023 tulosbudjetit palvelukokonaisuuksittain.

Huomioimme tässä toimintasuunnitelmassa talousarvion 2023 keskeiset painopisteet:

- henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantaminen,
- sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus,
- palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen,
- palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla, sekä
- koronapandemiasta palautuminen.

2 Toimintaympäristön muutokset

2.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpano

Helsingin kaupunki vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä alueellaan. Tuotamme palveluja omina palveluina ja hankimme niitä yksityisiltä ja kolmannen sektorin palveluntuottajilta ostopalveluina tai palvelusetelillä. Helsingissä tavoitteenamme on järjestää asukkaille lainmukaiset, laadukkaat ja turvalliset palvelut sekä toteuttaa valvontaa osana palvelujen ja tehtävien järjestämistä ja tuottamista.

Sote-uudistuksessa valtion ohjaus kasvaa, kun sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi rahoitetaan valtion rahoituksella. Hyvinvointialueiden ja Helsingin osalta hallinnon ja talouden ohjauksesta vastaa valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksesta sosiaali- ja terveysministeriö ja pelastustoimen ohjauksesta sisäministeriö.

Hyvinvointialueiden ja Helsingin ohjauksen tarkoituksena on ohjata alueita rajallisten voimavarojen tehokkaaseen ja kustannusvaikuttavaan käyttöön, turvata eri toimijoiden parhaat käytännöt ja kehittää uusia toimintatapoja yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Kansallisen ohjauksen periaatteena on lisätä strategista järjestämispainotteista ohjausta, lisätä vuorovaikutteisuutta ja tiedolla ohjausta sekä yhteensovittaa toiminnan ja talouden ohjaus.

Helsingissä valtion ohjauksen edellyttämiin toimenpiteisiin varaudutaan muun muassa sotepe-toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla velvoittaa Helsingin kaupungin eriyttämään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen talouden muusta kaupungin taloudesta. Uudistuksen tavoitteet ja lainsäädäntö määrittävät palvelujen järjestämisvastuuta ja velvoittavat järjestämisen vahvistamiseen. Vahvistuvassa järjestäjäroolissa korostuvat koko alueen asukkaiden tarpeet, kun taas palvelutuotannossa ja palvelujen hankinnassa meillä on painopisteenä erityisesti palveluja tarvitsevien asiakkaiden ja potilaiden palvelutarve.

Palvelustrategiassa olemme määritelleet, miten järjestämistä vahvistamalla varmistamme asukkaiden palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden, laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut sekä rahoituksen riittävyyden. Palvelujen järjestämisen kokonaisuutta meidän on arvioitava ja johdettava aiempaa suunnitelmallisemmin, koska voimavarat ovat entistä rajallisemmat ja toisaalta palvelutarpeet kasvavat edelleen. Lisäksi lainsäädäntö tuo meille palvelujen järjestäjänä uusia veloituksia samaan aikaan kun valtion strateginen ohjaus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluissa vahvistuu.

Palvelustrategian laatimisen ohella lainsäädäntö edellyttää, että järjestäjä valvoo sekä omia että hankittuja palveluja niin, että niiden toteutumista, turvallisuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta seurataan ja epäkohdat korjataan. Olemme laatineet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa järjestämislakien edellyttämät omavalvontaohjelmat ja uudistaneet valvonnan rakenteita ja toimintatapoja.

Palvelujen järjestämistä vahvistamalla varmistamme, että tulevaisuuden Helsingissä
• asukkaat saavat tarpeidensa mukaiset ja laadukkaat palvelut oikea-aikaisesti, sujuvina ja yhteen sovitettuina kokonaisuuksina,

- sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi muodostavat strategisesti, järjestelmällisesti ja yhdenmukaisesti johdetun, ohjatun ja valvotun kokonaisuuden, sekä
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut järjestetään vaikuttavasti, taloudellisesti sekä ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestävästi monituottajamallia hyödyntäen.

2.2 Sote-uudistuksen rahoitus ja talouden eriyttäminen

Palvelujen kokonaisrahoitus perustuu yleiskatteelliseen laskennalliseen valtion rahoitukseen, maksu- ja myyntituloihin sekä mahdollisiin hanke- ja vastaaviin avustuksiin. Kunta-Helsinki ei enää rahoita sotepe-toimialan järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen kustannuksia.

Kunta-Helsinki ja sotepe-toimiala tuottavat edelleen yhdessä toimialan tarvitsemat hallinnon palvelut. Toimiala maksaa laaditun yhteistyösopimuksen perusteella palveluista ensi vaiheessa toimialan kokoon ja henkilöstöön suhteutetun osuuden. Vuoden 2023 aikana kunta-Helsingin palveluja tuotteistetaan ja siirrytään asteittain tarkempiin aiheuttamisperiaatteen mukaisiin veloituksiin. Lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 20 §:n mukaan Helsingin kaupunki ei saa käyttää muuhun toimintaansa sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen järjestämiseen osoitettua valtion rahoitusta.

Laskennallinen rahoitus määräytyy valtion määrittämällä laskentaperiaatteilla, joissa huomioidaan esimerkiksi alueiden väestömäärä sekä palvelutarve pohjautuen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) tutkimuksien mukaisiin palvelutarvekertoimiin. Tarvetekijät kattavat sairastavuustietoja, ikärakenteen, sosioekonomisia tekijöitä sekä muita taustatietoja. Rahoituskriteerit huomioivat palvelutarpeen eroja jossakin määrin, mutta eivät esimerkiksi tuotantokustannusten (kuten toimitilakustannukset) eroja eri alueilla.

Rahoitusmallissa ongelmallista on myös se, että alueen osuus koko maan vuoden 2022 siirtyvistä kustannuksista perustuu tilinpäätöksen 2021 ja talousarvion 2022 (korjataan tilinpäätöstietojen 2022 perusteella vuoden 2023 aikana) koko maan keskiarvolukuun, mikä pienentää Helsingin rahoitusosuutta. Lisäksi valtion rahoituslaskelmissa ei ole otettu huomioon todellista inflaatiokehitystä eivätkä tehdyt korotukset vastaa hinnankorotus- ja muihin kustannustason paineisiin tai kata riittävästi koronan aiheuttamaa palveluvelkaa.

2.3 Toimintaympäristön vaikutukset toimialan toimintaan ja talouteen

Talous jatkaa kasvuaan, mutta kasvu hidastuu. Inflaation nousu on euroalueella Suomeakin kovempaa. Hinnat ovat alkaneet nousta energian lisäksi elintarvikkeissa, välituotteissa ja palveluissa. Tämä nostaa erityisesti ostopalvelujen hintoja. Korkeat kuluttajahinnat ovat romahduttaneet kuluttajien luottamuksen, ja yritysten kustannukset ovat nousseet voimakkaasti. Maailmantilanteen epävarmuus keväällä 2022 alkaneen Ukrainan sodan johdosta jatkunee vuonna 2023. Sotepe-toimialalla pyrimme turvaamaan erityisesti toimeentulovaikeuksissa olevien ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevien elämää ja arkea. Tällä tulee olemaan myös taloudellisia vaikutuksia toimialalle.

Väestön ikääntyminen aiheuttaa menopaineita julkiseen talouteen myös tulevaisuudessa, koska erityisesti paljon sosiaali- ja terveystaloutta käyttävän yli 75-vuotiaan väestön määrä kasvaa.

Euroopan muuttuneen turvallisuustilanteen myötä väestönsuojeluun varautumisen sekä pelastustoimen jatkuvuudenhallinnan, huoltovarmuuden ja varautumisen merkitys on kasvanut. Väestönsuojien korjausvelka voi vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia. Myös väestöhälytintä järjestelmää on kehitettävä ja sen kattavuutta parannettava useilla alueilla. Väestönsuojelun strateginen suunnittelu, kaupunkitasoisen väestönsuojeluun varautumisen yhteensovittaminen ja väestönsuojeluorganisaation kouluttaminen edellyttävät meiltä nykyistä vahvempaa asiantuntijaresursointia sekä nykyaikaisen kaupunkiyhteisen tietojärjestelmän.

Ilmastonmuutos vahvistaa sään ääri-ilmiöitä; hellejaksoja, sadevesi- ja merivesitulvia ja myrskyjä. Tästä syystä lisäämme toimialan omaa varautumista toimintaympäristön häiriöihin. Pelastustoimi tukee kaupunkilaisia omatoimisen varautumisen järjestämisessä. Sosiaali- ja terveystoimen huomion kohteena ovat erityisesti haavoittuvien asiakasryhmien ääriolosuhteisiin varautumisessa tukeminen sekä hoidon järjestäminen mahdollisissa häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa.

Vähähiilisten energia- ja liikkumismuotojen lisääntyessä varaudumme aurinkosähköjärjestelmien ja sähköautojen latausinfrastruktuurin yleistymiseen tiiviissä kaupunkirakenteessa.

Talvikaudella 2022–2023 ennakoitaan erilaisia häiriötä sähkön hintaan ja saatavuuteen. Tällä on suoria vaikutuksia sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimintaan ja palveluihin. Varaudumme sähkön jakelun mahdollisiin häiriöihin ja katkoihin.

2.4 Koronapandemiasta palautuminen

Koronapandemiasta palautumista edistämme purkamalla hoito- ja palveluvelkaa, jotta palvelut palautuisivat vähintään pandemiaa edeltävälle tasolle. Edelleen vastaamme myös korona-ajan aiheuttamiin uusiin ongelmiin, joiden pitkäaikaisvaikutuksia emme vielä pysty täysin arviomaan. Jatkamme tarpeen mukaan erillisiä koronapalveluja, kuten koronarokotuksia. Koronapandemiasta palautumista tukevat samat toimenpiteet, jotka edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla tukee palautumista.

3 Kaupunkiyhteinen tiivistelmä - sotepe-toimiala

Seuraavassa esitetään sotepe-toimialan kaupunkistrategiaan liittyvät painopisteet.

Yksityiskohtaiset tiedot ja mittarit löytyvät liitetaulukosta 1.

Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimenpiteet, kohdistuen eri ikä- ja asiakasryhmiin sekä palvelutarpeeseen:

- peruspalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden parantaminen
- palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla
- monialaisten ja integroitujen palveluketjujen kehittäminen
- yhteistyön lisääminen erikoissairaanhoidon järjestämisessä
- tuottajien ohjauksen ja valvonnan kehittäminen
- palvelutarpeen ja asiakaskokemuksen selvittäminen

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Henkilöstön saatavuuteen, pysyvyyteen ja osaamiseen liittyviä toimenpiteitä:

- toimialan vetovoimaisuuden lisääminen sekä henkilöstön pysyvyyden ja saatavuuden parantaminen
- panostaminen palkkakehitykseen ja rekrytointiin varmistaa, että olemme kilpailukykyinen työnantaja

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

- pelastustoiminnan toimenpiteet

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

- tuottavuutta lisäävät toimenpiteet palvelutuotannossa ja johtamisessa

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

- asiakkaiden digipalvelujen käyttöä, etäpalveluja sekä tietoon perustuvaa päätöksentekoa koskevat toimenpiteet.

4 Kaupunkistrategian ja palvelustrategian toteuttaminen

4.1 Helsinkiläisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranevat

Helsinkiläisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus rakentuvat yhteistyöllä. Sotepe-toimialan tehtävänä on lisätä hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta järjestämällä oikea-aikaisesti asukkaiden palvelutarpeita vastaavia palveluja. Kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että olemme vahva palvelujen järjestäjä sekä hyvä ja luotettava yhteistyökumppani kaikille sidosryhmille.

Järjestämisen johtamisella on keskeinen rooli tavoitteiden kirkastamisessa ja muutoksen aikaansaamisessa. Toimivat palvelukokonaisuudet ja -ketjut edellyttävät meiltä palvelujen yhteensovittamista. Tavoitteenamme on, että tulevaisuudessa johdamme, seuraamme ja ohjaamme koko palvelujärjestelmää yhä enemmän yhteensovitettuna kokonaisuutena.

Strategian tavoite: Strateginen johtaminen, talousjohtaminen, sopimusten johtaminen ja tiedolla johtaminen vahvistuvat.

Keino: Vahvistamme sekä oman tuotannon johtamista että kokonaisvaltaista, sektorirajat ylittävää järjestämisen johtamista. **Oman tuotannon johtamisessa** korostamme hyvää henkilöstöjohtamista sekä palvelujen laadun ja kustannusvaikuttavuuden kehittämistä.

Järjestämisen johtamisessa taas korostamme asiakasprosessien johtamista, sopimusten johtamista sekä tavoitteellisen yhteistyön rakentamista ja yhteisjohtamista eri toimijoiden välillä.

Toimenpiteet 2023:

- Uudistamme johdon foorumeja ja tapoja tukea järjestämisen johtamista.
- Lisäämme järjestämisosaaamista johtamisen eri tasoilla (strateginen ja operatiivinen johto, poliittinen päätöksenteko).

Turvaamme palvelujen saatavuuden monituottajamallia hyödyntäen. Palvelutuotanto koostuu keskeisiltä osin toimialan omasta palvelutuotannosta, jonka lisäksi hyödynnämme yksityisten ja kolmannen sektorin palveluntuottajien tuottamia osto- ja palvelusetelipalveluja. Lisäksi hyvinvointialueet ja HUS ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita asukkaiden palveluketjujen rakentamisessa sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Uudella toimialalla sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen sujuva keskinäinen yhteistyö lisää integraation hyötyjä ja parantaa helsinkiläisten palveluja.

Seuraavissa kappaleissa kuvataan, millaisilla toimenpiteillä vuoden 2023 aikana parannamme helsinkiläisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

4.1.1 Peruspalvelujen saatavuus ja saavutettavuus paranee

Strategian tavoite: Peruspalvelujen saatavuus paranee

Keino: Vahvistamme peruspalvelujen saatavuutta hyödyntämällä **monituottajuutta ja yhteistyötä**

Toimenpide 2023:

- Jatkamme sosiaali- ja terveystoimen yhteisten ydinprosessien kehittämistä.
- Parannamme Helsingin kaupungin turvallisuutta kehittämällä pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun saatavuutta.

Palvelustrategialla tavoitellaan peruspalvelujen parempaa saatavuutta, sujuvia digitaalisia palveluja sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen toimintojen sisällyttämistä osaksi kaikkia palveluja. Toimimme ennaltaehkäisevästi kaikissa palveluissa ja peruspalveluilla on keskeinen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Nämä toimintatavat auttavat osaltaan varmistamaan palvelujen riittävyyden ja oikea-aikaisuuden.

Asiakkaan tarve määrittää, mihin ydinprosessiin hän ohjautuu eli minkälainen palvelu ratkaisisi parhaiten hänen sote-palvelun tarvettaan. Ydinprosessien mukaisen työskentelyn lähtökohtana on aina asiakkaan sote-palvelun tarve. Ydinprosesseja ovat *asiakkaaksi tulon, satunnaisesti palveluja tarvitsevien tuen, paljon palvelua tarvitsevien tuen ja riskitekijöiden etsimisen ja tunnistamisen* ydinprosessit. Jatkamme sosiaali- ja terveystoimen yhteisten ydinprosessien mukaista työskentelyä alla olevien toimenpiteiden avulla.

Tavoitteenamme on palvelujen saatavuuden ja jatkuvuuden turvaaminen. Jatkamme monialaista työskentelyä ja sen kehittämistä asiakkaidemme palvelupolkujen eri vaiheissa. Selkeytämme asiakkaaksi tuloa esimerkiksi terveysasemapalveluissa, suun terveydenhuollossa, aikuissosiaalityössä ja senioripalvelujen asiakasohjauksessa.

Pyrimme mahdollisimman varhaisessa vaiheessa asiakkaan kokonaisvaltaisen palvelutarpeen tunnistamiseen. Edistämme asiakkuussegmentointia huomioiden sosiaali- ja terveydenhuollon erilaiset asiakkuudet ja lain vaatimukset. Jatkamme vuonna 2022 aloitettua asiakkuussegmentointia tukevan digitaalisen työvälineen Suuntiman kokeilua.

Parannamme kaupungin turvallisuutta kehittämällä pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun saatavuutta. Turvaamme pelastustoiminnan ja ensihoidon edellytykset kasvavassa ja kehittyvässä kaupungissa yhteistyössä maankäytön ja liikenteen suunnittelun kanssa. Kehitämme kaupunkitasoista väestönsuojeluun varautumista toimialarajat ylittävässä yhteistyössä.

Kehitämme pelastustoiminnan avunsaantiaikaa ja palvelutasoa valvontaviranomaisen asettamien veloitteiden täyttämiseksi, ja lisäämme kiireellisen ensihoitopalvelun resursseja palvelun toimintakyvyn ja kapasiteetin turvaamiseksi.

Uudistamme kaupunkiyhteistä pelastustoimintaa, väestönsuojelun, kriisinsietokyvyn ja varautumisen yhteistoimintaa sekä valmiutta siten, että kaupungin toiminta ja johtaminen pystytään turvaamaan kaikissa turvallisuustilanteissa. Lisäksi kehitämme ja ylläpidämme turvallisuuden ja varautumisen tilannekuvaa kaupunkitasoisten johtamisen edellytysten parantamiseksi eri turvallisuustilanteissa. Tähän tulee liittymään myöhemmin suunniteltava yhteistyö Etelä-Suomen yhteistyöalueella.

Edistämme lakisääteisiä kielellisiä oikeuksia ja toimialan kaksikielisyyttä. Osallistumme kansalliseen ja alueelliseen kaksikielisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen. Tuemme ruotsinkielisten toimijoiden verkostotyön vahvistamista, ruotsinkielisten palveluketjujen kehittämistä ja palvelut ylittävää yhteistyötä.

4.1.2 Vahvistamme ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuutta

Strategian tavoite: Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen toiminnot ovat osa kaikkia palveluja

Keino: Ehkäisemme ja puutumme varhaisessa vaiheessa terveydellisiin, sosiaalisiin ja turvallisuuden ongelmiin ja tuemme toimintakykyä ja osallisuutta.

Toimenpide 2023:

- Jatkamme kaupunkiyhteisesti Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) ohjaus- ja johtamisrakenteiden kehittämistä, selkeytämme työnjakoa ja viemme yhteistyötä lähemmäksi asiakasrajapintaa.
- Sisällytämme keskeiset HYTE-sisällöt palveluissa laadittaviin palvelukuvauksiin.
- Edistämme liikkumista ja parannamme harrastamisen mahdollisuuksia.
- Tuemme vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistymistä ja digiosaamista.

Jatkamme kaupunkiyhteisesti Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) ohjaus- ja johtamisrakenteiden kehittämistä soite-uudistus huomioiden. Osallistumme HUS-järjestämissopimuksen mukaisesti HYTE-yhteistyöhön Uudenmaan tasolla. Selkeytämme soitepe-toimialan, kunta-Helsingin ja HUS-yhtymän työnjakoa HYTE-työssä ja viemme yhteistyötä lähemmäksi asiakasrajapintaa.

Edistämme liikkumista ja parannetaan harrastamisen mahdollisuuksia

Jatkamme Kundit kondikseen -toimintamallia, joka on ollut koronapandemian vuoksi tauolla. Aloitamme toimintamallin käytön vuonna 1979 syntyneistä miehistä ja hyödynnämme tässä Omaolon terveystarkastusta. Omaolon terveystarkastus ja hyvinvointivalmennukset ovat myös vapaasti kaikille helsinkiläisille saatavilla riskien kartoittamistarpeisiin ja elintapamuutoksen tukena.

Toteutamme terveys- ja hyvinvointiriskissä oleville asiakkaille suunnatun liikkumisen ja kulttuurin harrastamista ja saatavuutta edistävän LiiKu-tuki-toimintamallin jatkopilotin valituissa työikäisten sosiaali- ja terveyspalveluissa yhteistyössä kulttuurin- ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen kanssa. Kokeilemme liikkumisen edistämisen mini-interventiomallia sovitussa yksiköissä terveysasemilla, aikuissosiaalityössä, työtoiminnassa, kotoutumista edistävissä palveluissa sekä opiskeluterveydenhuollossa. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa täsmennämme ikäihmisten liikkumissopimusta koskevia työskentelymalleja ja ohjeistuksia palvelukohtaisesti. Kehitämme liikkumisen ja kulttuurin etäpalveluja kaupunkiyhteisesti.

Tuemme lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia osana perustyötämme sekä poistamme harrastamisen esteitä. Ohjaamme lapsia ja perheitä Harrastamisen Suomen malli Helsingissä -toiminnan maksuttomaan harrastustoimintaan. Tiedotamme harrastamisen mahdollisuuksista. Huomioimme erityistä tukea ja suojelua tarvitsevien lasten yksilölliset tilanteet ja arvioimme tuen tarpeet. Informoimme ja ohjaamme asiakasperheitä kaupunkitasoiseen Kulttuurin kummilapset -toimintaan.

Tuemme vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistymistä ja digiosaamista

Työtoiminnan DOT-hankkeessa ja osana työtoiminnan palveluiden kehittämistä tuemme vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä ja digiosaamista. Hankimme ja vakiinnutamme työtoiminnan virtuaalialustan, vakiinnutamme asiakkaiden digiosaamisen kehittämispolun ja ohjaustyötä tekevien työntekijöiden koulutuspolun sekä kehitämme etäpalveluvalikoimaamme.

Osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa osallistumme Lapsiystävällinen kunta -työhön, jonka avulla edistämme lapsen oikeuksien toteutumista kaupunkitasoisesti. Kehitämme lapsen oikeuksien osaamista, lapsivaikutusten arvioinnin mallia, lapsiystävällistä palautteenkeruuta sekä ehkäisemme kiusaamista. Lisäksi kehitämme lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta kaupunkiympäristössä.

Ehkäisemme ja puutumme varhaisessa vaiheessa terveydellisiin ja sosiaalisiin ongelmiin

Vahvistamme asiakkaidemme terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien riskitekijöiden etsimistä ja tunnistamista voidaksemme ehkäistä ongelmia ja tarjotaksemme tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Sosiaalihuollossa kiinnitämme palvelutarpeen arvioinneissa ja tuen järjestämisessä huomiota riskiryhmiksi tunnistettuihin lapsiperheisiin, esimerkiksi raskaana oleviin päihteidenkäyttäjiin. Lapsiperheiden varhaisessa tuessa tiivistämme yhteistyötä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon kanssa ja vahvistamme toimintamalleja, joiden avulla tunnistamme varhaisen tuen asiakkaat entistä aikaisemmin. Suun terveydenhuollossa tarjoamme riskiryhmiin kuuluville lapsille räätälöityä hoitopolkua.

Otamme käyttöömme Terveystyötyökliniikka-toimintamallin yhdistämällä aiemmin käynnissä olleet Terveystyötyöarviointi-, Preventio jyrää- ja Koronaelpymishankkeet toisiaan täydentäväksi kokonaisuudeksi. Terveystyötyökliniikka-toimintamallin tavoitteena on sairauksien ennaltaehkäisy, varhainen tunnistaminen ja hoito, sekä hoitopudokkaiden ja niiden asiakasryhmien tunnistaminen, joille on kasautunut useita riskitekijöitä. Toimintamallin avulla palvelut on mahdollista kohdentaa aiempaa paremmin niistä eniten hyötyville. Tunnistamisen avulla kohderyhmäasiakkaita on mahdollista saattaa palvelujen piiriin. Preventio jyrää -hankkeessa loimme raskausdiabeetikoiden ennaltaehkäisevän toimintamallin, jonka laajennamme nyt koko Helsinkiin.

Terveystyötyöarviointi-tietopohjan avulla valitsemme seuraavan kohderyhmän, jolle mallinamme vastaavan digitaalisia palveluja ja automaattisia seurantakehoitteita sisältävän toimintamallin.

Vahvistamme ikääntyneiden mielenterveys- ja päihdeongelmiin liittyvää etsivää ja verkostotyötä muun muassa selkeyttämällä eri toimijoiden välistä työnjakoa. Edellisenä vuonna käynnistetyt

matalan kynnyksen ikäerityiset vertaistuki- ja sosiaalisen kuntoutuksen ryhmät jatkavat toimintaansa.

4.1.3 Palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla

Strategian tavoite: Sujuvat digitaaliset palvelut ja etäpalvelut sekä itsepalvelumahdollisuudet lisääntyvät

Keino: Lisäämme ja parannamme digitaalisia palveluja muun muassa itse- ja omahoidossa, asiakkaaksi tultaessa, hoidon ja palvelujen tarpeen arvioinnissa sekä etäpalveluissa niin, että palvelumme ovat helposti saatavissa.

Toimenpide 2023:

- Tunnistamme palvelut, joissa voimme hyödyntää entistä laajemmin sähköisiä yhteydenottokeinoja.
- Paikallistamme palveluissa kohdat, joissa työ tai tiedonkulku katkeaa. Korjaamme prosessit, määrittelemme vastuunjaon ja tarvittavan tuen.
- Parannamme tietojärjestelmiä ja niiden välistä tiedon kulkua niin, että prosessit ovat ehyet ja tieto siirtyy asiakkaiden digitaalisista palveluista ammattilaisten järjestelmiin automaattisesti ja vastaukset takaisin asiakkaille. Selkeytämme Maisan roolia suhteessa chatteihin ja chatbotteihin.

Vahvistamme digitaalisten sosiaali- ja terveystalvveluiden tarjontaa ja olemme määritelleet digitaalisten sote-palvelujen palvelulupauksen. Teemme palvelujen käyttämisestä asiakaslähtöisempää ja mahdollisimman sujuvaa erilaisten helsinkiläisten näkökulmasta.

Huomioimme digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja palvelustrategian digipalvelulupauksessa erilaiset palvelutarpeet sekä asiakkaiden kyvyt ja mahdollisuudet käyttää digitaalisia palveluja. Kehitämme tietoon perustuvia ennakoivia palveluja sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaalisia palveluja.

Selkiytämme asiakkaaksi tulon prosessia toimialatasoisena kokonaisuutena ja tunnistamme, missä kohdin digitaaliset palvelut parantavat palveluun pääsyä. Pyrimme myös tehostamaan asiakaspalvelua digitalisaation keinoin. Digitaalisissa palveluissa panostamme yhteydenottokeinojen hallintaan, kehittämiseen sekä tasalaatuiseen palveluun. Digitaaliset yhteydenottokeinit ovat käytössä ympäri vuorokauden ja niiden kautta tuleviin yhteydenottoihin vastataan kahden arkipäivän kuluessa.

Maisa-asiakasportaalissa voi asioida sähköisesti sosiaali- ja terveystalvveluissa ajasta ja paikasta riippumatta. Kehitämme Maisan saavutettavuutta ja käytettävyyttä edelleen ja lisäämme sen

toiminnallisuuksia. Lisäämme etäpalvelujen käyttöä ja hyödynnämme etäyhteyksiä moniammatillisessa yhteistyössä.

Osallistumme myös kansalliseen ja alueelliseen digitalisaation kehittämiseen. Helpotamme ammattilaisen työtä digitaalisilla ratkaisuilla ja jatkamme aktiivisesti Apotti-järjestelmän parantamista – sekä kansalaisten ja asiakkaiden että työntekijöiden kannalta. Ohjelmistorobotiikkaratkaisuilla automatisoidaan rutiiniluonteista työtä silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Kehitämme aktiivisesti pelastustoimen digitalisaatiota sekä omilla toimenpiteillä että valtakunnallisilla toimilla. Valmistelemme pelastustoimen ICT-palvelujen integroimisen osaksi sotepe-toimialan yhteisiä ICT-palveluja vuoden 2023 aikana siten, että voimme toimeenpanna muutokset viimeistään 1.1.2024 mennessä. Jatkamme hälytys-, johtamis- ja tilannekuvajärjestelmien kehittämistä valtakunnallisella tasolla. Kehitämme onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjä ja menetelmiä tuottamalla itseopiskelumateriaaleja verkko-oppimisalustalle, parantamalla digitaalisten turvallisuusviestintämateriaalien kielivalikoimaa ja saavutettavuutta sekä tarjoamalla lähikoulutusten lisäksi aina etäkoulutusvaihtoehtoa.

Digitaalisen perustan toiminta siirtyy DigiHelsinki Oy:lle vuoden 2023 alussa. Uuden yhtiön kanssa varmistamme, että DigiHelsingin tarjoamat palvelut toimivat häiriöttä. Yhtiö toimittaa kaikille kaupungin toimijoille tietoliikenne-, elinkaari-, tuki- ja kapasiteettipalvelut.

4.1.4 Kehitämme monialaisia, integroituja palveluketjuja

Strategian tavoite: Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö vahvistuu asukkaiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin parantamiseksi

Keino: Kartoitamme yhteistyössä palvelumuodot ja prosessit, joissa voimme tiivistää yhteistyötä sekä luoda uusia toimintamalleja palvelujen järjestämiseen sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen. Parannemme kotiin vietävää päivystyksellistä akuuttitilanteiden hoitoa.

Toimenpide 2023:

- Kartoitamme sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen väliset palvelumuodot ja prosessit, joissa voimme tiivistää yhteistyötä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö vahvistuu

Kaupunkistrategiassa todetaan, että keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi. Pelastustoimen ja ensihoidon synergia on tärkeää suuren kaupungin turvallisuuden edistämisessä.

Palvelustrategiassa tavoitteenamme on, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö vahvistuu asukkaiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Jotta yhteinen asiakas saa parhaat palvelut, sujuvoitamme yhteistyötä, asetamme yhteisiä tavoitteita sekä luomme uusia rakenteita ja toimintamalleja.

Kaupunkistrategia: Helsingissä jokaisen, iästä ja terveydentilasta riippumatta, tulee voida elää hyvää elämää

Toimenpiteet 2023:

- Huolehdimme sujuvasta hoitoon pääsystä ja integroiduista ja saumattomista asiakkaiden palvelukokonaisuuksista ja palveluketjuista.
- Kehitämme mielenterveys- ja päihdepalveluketjuja.
- Parannamme paljon palveluja tarvitsevien ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelu- ja hoitoketjuja.
- Parannamme haavoittuvassa asemassa olevien palveluja ja poistamme asunnottomuuden.
- Parannamme kehitysvammaisten palvelujen kokonaisuutta.
- Jatkamme Kestävän kasvun hankkeen toimenpiteitä.
- Jatkamme Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa vuonna 2023.
- Teemme yhteistyötä järjestöjen kanssa ja huomioimme kolmannen sektorin palveluntuottajat osana asiakkaiden palveluja.

Sujuva hoitoon pääsy

Helsingin kaupunkistrategian tavoitteina ovat muun muassa perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy ja integroidut ja saumattomat asiakkaiden palvelukokonaisuudet ja palveluketjut. Palveluketjuehittämisessä hyödynnämme aiemmin käytettyjä hyviksi todettuja palveluketjujen kuvaustapoja ja edistämme palveluketjujen vaikuttavuuden seurantaa. Selkeytämme vastuunjakoja ja kiinnitämme enemmän huomiota palvelujen väliin jäävien asiakkaiden hoidon ja palvelun turvaamiseen. Parannamme paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelu- ja hoitoketjuja. Tiivistämme edelleen yhteistyötä perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- ja senioripalvelut -toimintamalleissa.

Teemme yhteistyötä järjestöjen kanssa ja huomioimme myös kolmannen sektorin palveluntuottajat osana asiakkaiden palveluja.

Mielenterveys- ja päihdepalveluketjujen kehittäminen

Kaupunkistrategian mukaisesti panostamme matalan kynnyksen ja varhaisen vaiheen lapsiperheiden palveluihin sekä päihde- ja mielenterveyspalveluihin. Vahvistamme päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluita.

Jatkamme lasten, nuorten ja aikuisten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluketjujen kehittämistä. Selkeytämme ja kehitämme palveluketjuihin kuuluvien eri toimijoiden välistä työnjakoa; esimerkiksi Lasten erityisvastaanotto Leppiksen, neuvolan ja kouluterveydenhuollon yhteistyötä. Edistämme hoitoonohjauksen sujuvoittamista. Kohdennamme jalkautuvaa ja intensiivistä tukea HUS:n kanssa erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun palvelujen väliin jääneille lapsille sekä tuemme toistuvasti ja vakavasti rikoksilla ja päihteiden käytöllä oireilevia nuoria kohdennetulla tuella. Vahvistamme neuropsykiatrista, tilannearviointi- ja systeemisen työotteen osaamista ja käyttöä.

Perustamme päihteitä käyttäville nuorille oman nuorisoaseman ja avaamme neljännen matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Miepin Pasilaan. Laajennamme terapianavigaattorin käyttöä. Jatkamme mielenterveysammattilaisten lyhytterapiakoulutuksia ja perustamme lyhytterapiakeskuksen tarjotaksemme lyhytterapeutista hoitoa aiempaa enemmän. Vahvistamme myös nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten mielenterveys- ja päihdehoidon menetelmäosaamista sekä laajennamme huolen tunnistamisen ja puheeksioton välineeksi kehitetyn Common Approach –mallin käyttöä.

Otamme käyttöön uudistetun lastensuojelun ja päihdepoliiklinikoiden päihdearviointi-toimintamallin. Parannamme alaikäisten lasten ja nuorten päihdepalveluketjua muun muassa tiivistämällä lastensuojelun ja nuorisoaseman yhteistyötä ja vahvistamalla vakavasti päihteillä oireilevien alaikäisten katkaisu- ja kuntoutushoidon saatavuutta lastensuojelun sijaishuollossa.

Vahvistamme koulujen ja oppilaitosten roolia lasten ja nuorten mielenterveyden tukena jatkamalla päivitetyn lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumallin jalkautusta. Kehitämme neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten palveluprosessia yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Lähisuhdeväkivalta lapsiperheessä sekä päihteet ja riippuvuudet lapsiperheessä -palveluketjuissa vahvistamme muun muassa henkilöstön osaamista ja kehitämme yhteistyön toimintamalleja.

Otamme käyttöön lasten ja nuorten kokeman lähisuhdeväkivallan, päihteiden käytön ja riippuvuuksien tunnistamista, puheeksi ottamista ja riskin arviointia tukevia työvälineitä. Parannamme ulkomaalaistaustaisten lapsiperheiden palveluja juurruttamalla Vanhempana Suomessa -ryhmätoiminnan. Vahvistamme työtämme lapseen kohdistuvan väkivallan tilanteissa ja rikosepäilyissä pilotoimalla ja laajentamalla monialaisia toimintamalleja.

Paljon palveluja ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelujen kehittäminen

Kehitämme aikuissosiaalityötä vastaamaan paremmin työikäisten tuen tarpeita, mukaan lukien kotoutumisen edistämisen sosiaalityö. Yhdenmukaistamme ja juurrutamme aikuissosiaalityön asiakkaaksi tulon vastaanottopalvelun toimintamallia. Asiakasprosessien kehittämisessä painopisteinä ovat paljon palveluja ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelut. Jatkamme moniammatillisen ja -kanavaisen etsivän työn kehittämistä aikuissosiaalityössä.

Jatkamme sosiaalisen kuntoutuksen vahvistamista ja hyödynnämme systeemistä viitekehystä. Tiivistämme yhteistyötä työttömien terveystarkastusten osalta ja varmistamme maahan muuttaneiden tuen saamisen yhteen sovitetuilla palveluilla yhteistyössä Helsingin muiden toimijoiden ja työllisyyspalvelujen kanssa esimerkiksi Hyvä alku Helsingissä -hankkeessa. Parannamme aikuissosiaalityön, lastensuojelun ja lapsiperhepalveluiden yhteistyömalleja ja lapsiperheiden tuen tarpeen arvioinnin aikuissosiaalityön sosiaaliohjausta. Turvaamme ympärivuorokautisen hoidon niille asiakkaille, joiden palveluntarve täyttää ympärivuorokautisen hoidon myöntämisen perusteet.

Haavoittuvassa asemassa olevien palvelujen parantaminen ja asunnottomuuden poistaminen

Kaupunkistrategian mukaisesti tavoitteena on syrjäytymistä ja eriarvoisuutta vähentävien palvelujen ja toimintamallien kehittäminen yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Tuemme haavoittuvassa asemassa olevia aikuistuvia nuoria parantamalla nuorten sosiaalityön, jälkihuollon ja terveystarveluon yhteistyötä ja palvelujen yhteensovittamista.

Helsingin tavoitteena on poistaa asunnottomuus vuoteen 2027 mennessä. Toteutamme ohjelmaa asunnottomuuden poistamiseksi, mikä sisältää lukuisia erilaisia toimenpiteitä sekä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi että vähentämiseksi.

Kehitysvammaisten palvelujen järjestäminen

Sote-uudistuksen myötä nykyiset kehitysvammaisten erityishuoltopiirit (Eteva ja Kårkulla) lakkautetaan vuoden 2023 alussa. Kehitysvammaisten terveyspalvelujen järjestämisestä (mukaan lukien tahdonvastainen hoito) sovitaan HUSin kanssa järjestämissopimuksessa. Helsingissä järjestämme edelleen itse perusterveydenhuollon ja kehitysvammaopoliklinikan palvelut. Uudistukseen liittyy myös Kårkullan kuntayhtymän (kehitysvammaisten ruotsinkieliset palvelut) tehtävien, toimitilojen ja henkilöstön siirtyminen Helsingin kaupungille liikkeenluovutuksena. Muutokset palvelujen järjestäjän ja tuottajan toimialueissa eivät vaikuta asiakkaiden kielellisten oikeuksien toteutumiseen. Sotelakien ja vammaispalvelulain uudistumisen myötä vammaistyön palvelujen järjestämisvelvoite vahvistuu. Tästä syystä vammaistyössä on ajankohtaista tarkastella palvelujen tuottamisen tasapainoa eri vammaispalveluissa ja vertailla omaa palvelutuotantoa ja ostopalveluja.

Edistämme vammaispalvelujen integrointia osaksi perustason sote-palveluja huomioiden uudistuvan vammaispalvelulain. Jatkamme vammaisneuvonnan kehittämistä. Edistämme kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten palveluketjuja hoidon porrastuksen mukaisesti. Kuvaamme ja vakiinnutamme kehitysvammaisten asiakkaiden tahdonvastaisen hoidon prosessin sekä lähete- ja yhteistyökäytännöt erikoissairaanhoidon kanssa sekä kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyön, päätöskäytännöt ja asiakasprosessit. Viemme loppuun vammaistyön selvityksen ja teemme siihen pohjautuen suunnitelman vaativan moniammatillisen tuen yksikön toiminnan käynnistämiseksi vuoden 2023 aikana.

Kestävän kasvun hankkeen jatkotoimenpiteet

Sotepe-toimialan perusrahoituksen vähentyessä kehittämistoimenpiteitä rahoitetaan yhä vahvemmin ulkopuolisella hankerahoituksella. EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU) rahoitettava Helsingin soten Kestävän kasvun hanke jatkuu vuosille 2023–2025. Hankkeen osa-alueet kiinnittyvät sote- ja sosiaalisen strategisiin tavoitteisiin ja painopisteisiin. Hankkeessa puramme korona-ajan hoito- ja palveluvelkaa sekä edistämme hoidon, kuntoutuksen ja palvelujen saatavuutta erityisesti haavoittuville kohderyhmille. Kohderyhmiä ovat mielenterveys- ja päihdeongelmaiset tai niiden riskissä olevat nuoret ja nuoret aikuiset, syrjäytymisvaarassa olevat perheet, pitkäaikaissairaat tai niiden riskissä olevat sekä hoito-, kuntoutus tai palveluvajeessa olevat ikääntyneet. Hankkeessa parannamme haavoittuvien kohderyhmien riskien etsimistä ja tunnistamista (RET), matalan kynnyksen palveluun ohjausta sekä monialaisia hoito- ja palveluketjuja. Jatkamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin sekä digitaalisen palvelutarjottimen kehittämistä. Työtä tehdään kaupunkiyhteisesti sekä järjestöjen kanssa, Kestävän kasvun ohjelman kansallinen ohjaus huomioiden.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma vuonna 2023

Jatkamme Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa (2020–2023) sosiaali- ja terveysministeriön myöntämällä rahoituksella. Pääpainopisteenä on asiakaslähtöinen sote-palvelujen yhteensovittaminen. Ohjelma tähtää toimintatapojen uudistamiseen sekä ihmislähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämiseen. Valtakunnallisina tavoitteina ovat 1. parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta, 2. siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön, 3. varmistaa palvelujen laatu ja vaikuttavuus, 4. vahvistaa palvelujen monialaisuutta ja yhteen toimivuutta sekä 5. hillitä kustannusten kasvua. Digitaalisuuteen liittyvien toimintatapojen kehittäminen on keskeinen osa kaikkien tavoitteiden toteutumista.

4.1.5 Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä

Strategian tavoite: Erikoissairaanhoidon ohjaus ja kumppanuus vahvistuvat.

Keino: Sovimme perustason ja erityistason työnjaosta, yhteistyöstä ja palvelujen yhteensovittamisesta sekä yhteisestä ohjaus- ja yhteistyömallista yhdessä Helsingin kaupungin, hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa.

Toimenpiteet 2023:

- Tavoittelemme perus- ja erityistason palvelujen entistä parempaa yhteen toimivuutta vahvistamalla yhteistyötä ja kumppanuutta hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa.
- Luomme pysyvät yhteiset rakenteet erikoissairaanhoidon ohjaukselle ja yhteistyölle HUS-perussopimuksen, järjestämissopimuksen sekä vastuuparimallin kautta.
- HUS-järjestämissopimuksessa sovittua ohjaus- ja yhteistyömallia (vastuuparimalli) kehitetään koko Uudenmaan tasolla.
- Varmistamme yhdessä muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa sujuvan jatkohoidon potilasturvallisuuden ja sairaalapäivystysten toiminnan turvaamiseksi.

Vuonna 2022 aloitettu yhteistyö Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa jatkuu tiiviinä myös vuonna 2023. Vuonna 2023 hyväksytään Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin ja HUS-yhtymän yhdessä valmisteleva HUS-järjestämissopimus, jossa sovitaan työnjaosta osapuolten kesken.

Luomme pysyvät yhteiset rakenteet erikoissairaanhoidon ohjaukselle ja yhteistyölle HUS-perussopimuksen, järjestämissopimuksen sekä vastuuparimallin kautta. Varaudumme myös

Uudenmaan rajat ylittävään yhteistyöhön Etelä-Suomen yhteistyöalueella, jolle laadittavan lakisääteisen yhteistyöaluesopimuksen valmistelussa olemme mukana.

HUS-järjestämissopimuksessa sovittua ohjaus- ja yhteistyömallia (vastuuparimalli) kehitetään koko Uudenmaan tasolla. Yhteistyö- ja ohjausmallin tavoitteena on mahdollistaa sujuva ja systemaattinen kahdenkeskinen sekä koko Uudenmaan tasoinen palvelujen ja palveluketjujen kehittäminen, niin että hyödyt konkretisoituvat kaikille osapuolille. Ohjaus- ja yhteistyömalliin osalta määrittelemme rakenteet ja yhteistyökäytännöt, jotka luovat lähtökohdat perustason ja erikoissairaanhoidon yhdyspintojen kehittämiseen niin HUS:n ja Helsingin välillä, kuin myös koko Uudenmaan tasolla. Johtamista ja palvelujen järjestämistä tarkastelemme laajempänä kokonaisuutena yli sektori- ja palvelurajojen.

4.1.6 Tuottajien ohjaus ja valvonta

Strategian tavoite: Tuottajien ohjaus ja valvontakäytännöt tehostuvat ja yhtenäistyvät.

Keino: Valvomme ja seuraamme yhdenmukaisin kriteerein sekä oman toiminnan että muiden toimijoiden palvelutuotannon laatua ja turvallisuutta.

Toimenpiteet 2023:

- Toteutamme omavalvontaohjelmaa ja päivitämme sen.
- Kehitämme oman ja muiden toimijoiden palvelutuotannon ohjausta ja valvontaa.

Helsinki on sekä palvelujen tuottaja että palvelujen ostaja. Kehitämme tulevina vuosina oman ja ulkoisen palvelutuotannon ohjausta ja valvontaa.

Helsingin sosiaali- ja terveystalouden uusi lakisääteinen omavalvontaohjelma on strateginen asiakirja, jossa kuvataan se, miten Helsinki järjestäjänä toteuttaa omavalvontaan liittyviä lainsäädännön edellyttämiä tehtäviä. Omavalvontaohjelman avulla turvaamme palvelujen saatavuuden, jatkuvuuden, turvallisuuden, laadun ja asiakkaiden yhdenvertaisuuden toteutumista. Vuonna 2023 toteutamme omavalvontaohjelmaa siten, että valvontatoiminta vakioituu yhdenmukaiseksi riippumatta palvelutuotannosta. Ohjelma päivitetään vuoden 2023 aikana.

4.1.7 Palvelutarve ja asiakaskokemus

Strategian tavoite: Kokonaiskuva asukkaiden palvelutarpeista selkiytyy ja ymmärrys asiakaskokemuksesta lisääntyy.

Keino: Kehitämme asiakaspalautteen yhdenmukaista ja järjestelmällistä keräämistä.

Toimenpide 2023:

- Asiakaskokemuksen ymmärtämisen lisäämiseksi jatkamme asiakaspalauteprosessin kehittämistä.

Otamme asukkaat ja asiakkaat vahvemmin mukaan palvelujen keittämiseen. Palveluja käyttävien asiakkaiden ja heidän läheistensä kokemukset ohjaavat jatkossa yhä enemmän palvelujemme kehittämistä. Asiakkaiden kokemus palveluista ja niiden hyödyistä on keskeinen osa vaikuttavuutta.

Palvelustrategialla tavoitellaan, että kokonaiskuva asukkaiden palvelutarpeista selkiytyy ja ymmärrys asiakaskokemuksesta lisääntyy. Vuonna 2023 vahvistamme asukkaiden palvelutarvetiedon kokonaisuuden hallintaa.

Selkiytämme asukkaiden palvelutarvetiedon kokonaisuutta niin, että se tukee entistä paremmin järjestämistehtävää. Asiakaskokemuksen ymmärtämisen lisäämiseksi jatkamme asiakaspalauteprosessin kehittämistä ja huomioimme myös valtakunnalliset määrittelyt.

4.2 Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

4.2.1 Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen

Strategian tavoite: Toimialan vetovoimaisuus lisääntyy ja henkilöstön pysyvyys ja saatavuus paranevat.

Keinot: Sitoudumme hyvään esihenkilötyöhön, mahdollistamme jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen sekä luomme työilmapiirin, joka kannustaa oman työn kehittämiseen. Varmistamme, että olemme kilpailukykyinen työnantaja panostamalla palkkakehitykseen ja rekrytointiin. Varmistamme, että käytössä ovat riittävät toimintamallit ja rakenteet, joilla koko henkilöstö voi osallistua palveluiden ja eri toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen asukkaiden palveluketjujen parantamiseksi.

Toimenpiteet 2023:

- Vahvistamme palkkakilpailukykyämme.
- Parannamme johtamista ja työkulttuuria johtamis- ja toimintakulttuurimallimme mukaisesti.
- Lisäämme toimialan vetovoimaisuutta jatkamalla työnantajakuvan ja brändityön suunnitelmallista parantamista ja helpotamme työnhakua hyödyntämällä matalan kynnyksen rekrytointijärjestelmää.
- Edistämme kansainvälistä rekrytointia.

Kuulemme henkilöstöä ja vahvistamme tunnistettuja pitovoimatekijöitä, mukaan lukien palkkakilpailukykyimme talousarvion sallimissa rajoissa. Sotepela-toimialan oma palkkakehitysohjelma valmistellaan alkuvuoden 2023 aikana.

Mittaamme henkilöstökokemusta Kunta10- ja Fiilari -kyselyillä. Työhyvinvoinnin, työsuojelun ja työterveyden yhteinen toimintasuunnitelma laaditaan kaupungin työhyvinvointiohjelman, sotepen strategisten painopistealueiden sekä Kunta10-tutkimuksen tulosten perusteella. Varmistamme esihenkilöiden ja työyhteisöjen tuen myös työterveyshuollon palvelujen ulkoistuksen jälkeen.

Edistämme johtamista ja työkuultuuria päivitetyn johtamis- ja toimintakulttuurimallin mukaisesti. Tavoitteena on parantaa asiakaskokemusta, henkilöstökokemusta ja työnantajakuva vahvistamalla erityisesti asiakaslähtöistä yhteistä työtä, työn sujuvuutta, kustannusvaikuttavuutta ja yhteisöohjautuvuutta. Työssä onnistumista tuemme valmentavalla johtamisotteella. Perehdytystä kehittämällä ja siihen panostamalla vahvistamme työntekijän sitoutumista työhön, työyhteisöön ja organisaatioon. Samalla varmistamme, että työtä tehdään tehokkaasti, terveellisesti ja turvallisesti. Edistämme itse- ja yhteisöohjautuvuuden toimintamallia ja tuemme työyhteisöjä valmennuksilla sekä esihenkilöiden verkostoissa.

Pyrimme mahdollistamaan yksilöllisempiä ja joustavampia työjärjestelyjä. Edistämme monipaikkaista työskentelyä niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista. Parannamme henkilöstön mahdollisuuksia osallistua palvelujen uudistamiseen ja oman työn kehittämiseen aiempaa enemmän.

Lisäämme toimialan vetovoimaisuutta jatkamalla työnantajakuvan ja brändityön suunnitelmallista parantamista esimerkiksi positiivisilla uratarinoilla ja työntekijälähtöisellä toiminnalla. Helpotamme työnhakua hyödyntämällä matalan kynnyksen rekrytointijärjestelmää.

Tehostamme oppilaitosyhteistyötä ja edistämme työn houkuttavuutta muun muassa parantamalla harjoitteluaajan ohjausta ja tukemalla opintojen loppupuolen palkallisia harjoittelujaksoja. Sote-pätevyyksien saavuttamiseksi rakennamme joustavia opiskelupolkuja yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Kehitämme ja lisäämme oppisopimuskoulutusta talousarvion sallimissa rajoissa.

Pyrimme vähentämään vuokratyövoiman käyttöä ja keskittämään vuokratyön hankinnan Seure Oy:lle.

Vahvistamme kaksikielisyyttä, jotta pystymme turvaamaan ruotsinkielisten palvelujen ja ruotsia osaavien työntekijöiden saatavuuden nykyistä paremmin. Parannamme oppilaitosyhteistyötä ruotsinkielisten oppilaitosten kanssa. Vahvistamme työssä tarvittavaa kielitaitoa ja kannustamme

palvelutyössä ruotsin kielen käyttämiseen. Toteutamme monikanavaisesti ruotsinkielistä palveluviestintää.

Vahvistamme taloudellisesti ja eettisesti kestäväää toimialan tarpeeseen perustuvaa kansainvälistä rekrytointia. Panostamme kansainvälisten osaajien houkutteluun, integroitumiseen ja osaamisen hyödyntämiseen. Vahvistamme monimuotoistuvan väestön tietoisuutta palveluista sekä edistämme eritaustaista kuntalaisten yhdenvertaisuutta ja toimijuutta. Tuemme kansainvälistä rekrytointia kehittämällä suomen kielen koulutusta ja valmentamalla kansainvälisiä osaajia vastaanottavia yksiköitä. Edistämme työperäistä maahanmuuttoa aktiivisesti yhdessä eri toimijoiden kanssa osana strategista henkilöstösuunnittelua. Edistämme esimerkiksi maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajien työllistymistä: tutkinnon laillistaminen vaatii työkokemuksen, joka voidaan suorittaa palkallisena harjoitteluna sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa.

Hyödynnämme tulkkaus- ja käännöspalveluja sekä henkilöstön monimuotoisuutta ja kielitaitoa tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Sovellamme kansainvälisiä oppeja ja edistämme näkökulmien, kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa kansainvälisessä toiminnassa.

4.3 Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

4.3.1 Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus

Strategian tavoite: **Palvelurakenteen ja tuotantotapojen strateginen suunnittelu vahvistuu.**

Keino: Tuotamme päätöksenteon tueksi ajantasaista kokonaiskuvaa palvelurakenteesta ja tuotantotavoista sekä niiden muutoksista sekä lisäämme palvelujen vertailutiedon ja kustannusvaikuttavuustiedon saatavuutta

Toimenpiteet 2023:

- Parannamme oman ja muiden toimijoiden palvelutuotannon kustannusten ja vaikuttavuuden vertailukelpoisuutta tuotteistus- ja kustannuslaskentaprojektin avulla. Osana tuotteistusprojektia jatkamme palvelukuvausten laatimista palvelujen sisältöjen vertailukelpoisuuden lisäämiseksi.
- Kokoamme keskeisen johtamisessa tarvittavan tiedon johdon työpöydälle (sähköinen, ajantasainen tietoikkuna).
- Luomme systemaattisen mallin tuotantotapa-analyysien hyödyntämiseen:

Sotepe-rahoitus suhteessa palvelujen kysyntään ja tarpeeseen pienenee tulevina vuosina ja samaan aikaan sotepe-henkilöstön riittävyys asettaa rajoitteita palvelujen järjestämiselle.

Tulevaisuudessa toimialan johdon on pystyttävä nykyistä tarkemmin seuraamaan ja arvioimaan eri palvelujen tuotannon kustannuksia, palvelujen laatua ja vaikuttavuutta sekä palvelujen saatavuutta. Vuonna 2023 käynnistämme toimialan johdon työpöydän uudistamisen. Tavoitteena on selkeä ja helppokäyttöinen tietoikkuna, joka jäsentää ja yhdistää palvelujen järjestäjä- ja tuottajanäkökulmat. Tavoitteena on, että jatkossa pystymme vertailemaan eri palvelujen sekä palvelukokonaisuuksien tuotannon kustannuksia aiempaa systemaattisemmin.

Kustannusrakenteiden läpinäkyvyys mahdollistaa palvelutuotannon vertailun oman palvelutuotannon eri yksiköiden välillä ja oman palvelutuotannon vertailun muihin alueisiin sekä palveluntuottajiin. Näin pystymme tekemään entistä vaikuttavampia ratkaisuja. Lisäksi kustannusvertailutieto mahdollistaa eri palveluntuottajien tehokkaan kilpailuttamisen.

Läpinäkyvän kustannusvertailutiedon avulla selvitämme, mistä kustannuserot eri yksiköiden ja tuottajien välillä johtuvat. Erot voivat johtua esimerkiksi erilaisista asiakkaista tai eroista toiminnan tehokkuudessa. Läpinäkyvän kustannuslaskennan avulla voimme löytää parhaimmat ja tehokkaimmat toimintamallit. Osana tuotteistusprojektia jatkamme palvelukuvausten laatimista palvelujen sisältöjen vertailukelpoisuuden lisäämiseksi.

Luomme systemaattisen mallin tuotantotapa-analyysien hyödyntämiseen. Linkitämme tietoja paremmin eri palvelujen välillä ja tarkastelemme kokonaiskuvaa toimialatasoisesti. Psykiatria- ja päihdepalveluissa, nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä sekä suun terveydenhuollossa hyödynnämme vuoden 2022 aikana valmistuneiden tuotantotapa-analyysien tuloksia. Laadimme ikääntyneiden palvelujen tuotantotapa-analyysin, jossa tarkastelemme palveluverkon kokonaisuutta ja palvelujen linkittymistä toisiinsa.

4.3.2 Käyttötalouden tuottavuus paranee

Valtionrahoitukseen siirtyminen edellyttää jatkuvaa tuottavuuden parantamista myös jatkossa. Mahdollisia sopeutus- ja säästötoimia tarkennetaan tarvittaessa vuoden 2023 aikana, kun vuodelle 2023 takautuvasti kohdentuvan kertakorvauksen määrä ja siten sotepe-toimialan vuoden 2023 kokonaisrahoitus tarkentuvat.

Parannamme tuottavuutta jatkossa paitsi kehittämällä omaa toimintaa myös hyödyntämällä monituottajuutta entistä tehokkaammin. Yritykset ja järjestöt otetaan mukaan tuottamaan sosiaali-

ja terveystalvueluita entistä monipuolisemmin. Palveluseteliden laajemmalla käytöllä nopeutamme hoitoon pääsyä ja lisäämme asiakkaan vapautta valita hänelle parhaiten sopiva palvelu.

Parannamme tuottavuutta hyödyntämällä teknologiaa ja kehittämällä monipuolisia digitaalisia palveluratkaisuja ja kevyempiä palvelurakenteita. Pyrimme tarjoamaan helsinkiläisille entistä enemmän varhaisen puuttumisen palveluja, jotta raskaammilta ja kalliimmilta palveluilta vältytään. Kehitämme strategiakaudella entisestään asiakaslähtöisiä palvelupolkuja ja varmistamme palveluintegraatiota niin perusterveydenhuollon, sosiaalipalvelujen, erikoissairaanhoidon kuin pelastustoimenkin välillä.

Terveys- ja päihdepalveluissa määrittelemme yhtenäiset toimintatavat ja palvelun päättämisen kriteerit erityisesti suun terveydenhuollon ja psykiatria- ja päihdepalvelujen erikoishoitujen osalta. Suun terveydenhuollossa arvioimme myös kolmasluokkalaisten purennan tarkastuksen tarpeellisuutta. Terveysasemilla ja sisätautien poliklinikoilla tarkistamme omahoitotarvikejakelun kriteerit ja käytännöt. Terveysasemapalvelujen kehittämässä hyödynnämme ostopalveluterveysasemien väliraportin tuloksia.

Arvioimme kotihoidon myöntämisen perusteiden vaikutuksia ja jatkamme kotihoidon kokonaisvaltaista kehittämistä strategisen toimintasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi osallistumme kotihoidon vertaiskehittämiseen muiden hyvinvointialueiden kanssa. Ympäri vuorokautisessa hoidossa otamme käyttöön uudistetut, muiden hyvinvointialueiden kanssa mahdollisimman yhtenäisiksi laaditut palvelun myöntämisen perusteet. Seniorikeskusten kehittämistä ohjaa uusi vuosille 2023–2025 laadittu toimintasuunnitelma.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa jatkamme palvelujen kehittämistä ja tarkastelemme palvelujen myöntämisen kriteerejä erityisesti nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä, lapsiperheiden palveluissa ja vammaistyössä. Tehostamme kaikissa palveluissa resurssien käyttöä ja nostamme täyttöasteita lastensuojelun laitoshoidossa ja aikuisten työtoimintapalveluissa.

Palveluverkon ja tilojen osalta toteutamme tuottavuustoimenpiteitä muun muassa noudattamalla kaupungin omistajapoliittisia linjauksia maltillisuudesta tilojen käyttöön otossa, huomioimalla palveluverkkosuunnittelussa uusien tilojen tehokas hyödyntäminen, huomioimalla tilahankkeissa myös muut kuin fyysisistä tilaa edellyttävät palveluratkaisut sekä liittämällä tilatarpeiden ohjauksessa uudet palvelut mahdollisuuksien mukaan osaksi nykyisiä tilaratkaisuja.

Kiinnitämme tilastoinnin laatuun erityistä huomiota, koska sen laadun varmistamisella voimme vaikuttaa palvelutarvekertoimiin ja sitä kautta myös rahoituksen jakaantumiseen hyvinvointialueiden välillä. Jatkamme tiivistä yhteistyötä sekä THL:n että Oy Apotti Ab:n kanssa tilastoinnin ja raportoinnin ongelmien ratkaisemiseksi.

Jatkamme vaikuttamista valtion sotepe-rahoitusmallin puutteiden korjaamiseksi ja teemme edunvalvontaa ja vaikuttamista yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa.

4.4 Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

4.4.1 Tiedolla johtaminen

Strategian tavoite: Strateginen johtaminen, talousjohtaminen, sopimusten johtaminen ja tiedolla johtaminen vahvistuvat

Keino: Määrittelemme palvelujen järjestämisen johtamiseksi tarvittavan tietopohjan, sovimme tiedolla johtamisen vastuut sekä tunnistamme ja kuvaamme keskeisimmät tiedolla johtamisen prosessit.

Toimenpiteet 2023:

- Teemme järjestämisen tiedolla johtamisen suunnitelman.
- Kuvaamme järjestämisen johtamiseksi tarvittavan tietopohjan vähimmäistietosisällön ja sotepe-lisätietotarpeiden osalta.

Järjestäjäroolin vahvistaminen edellyttää, että koko palvelujärjestelmää johdetaan, seurataan ja ohjataan tulevaisuudessa yhä enemmän yhteensovittuna kokonaisuutena. Johtamisessa hyödynnämme digitaalisuutta aiempaa enemmän ja palvelukokonaisuuksissa vahvistetaan tiedolla johtamista. Määrittelemme järjestämisen johtamiseksi tarvittavan tietopohjan, ja sen osaksi liitämme kansallisesti yhtenäiset vähimmäistietosisällöt. Lisäksi määrittelemme tärkeimmät tietojohdamisen prosessit ja sovimme tietojohdamisen vastuut ja roolit.

Tietojohdamista kehittämällä varmistamme, että toiminta ja päätöksenteko perustuvat luotettavaan tietoon kaikilla organisaatiotasoilla niin palvelujen järjestäjäroolin kuin tuottajaroolinkin osalta.

Toimialan tiedolla johtaminen ja tietoallasratkaisu kytkeytyy osaksi kaupungin datastrategian kehittämistä. Tuemme tietoon perustuvaa päätöksentekoa tietoallasratkaisulla, toimialan tietotuotannon automatisoinnilla sekä analytiikalla, raportoinnilla ja tiedon visualisoinneilla.

Tietoallasratkaisulla mahdollistetaan eri tietojärjestelmistä saatavien tietojen analysointi ja yhdistely järjestelmäriippumattomasti.

Selkeytämme HYTE-tiedon tuottamiseen ja raportointiin liittyviä tarpeita ja rooleja kaupunkiyhteisesti. Tiivistämme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedolla johtamisessa yhteistyötä kaupunkitutkimusyksikön kanssa tavoitteenamme saada esimerkiksi kattavampaa tietoa asiakkaidemme palvelutarpeista alueittain. Hyödynnämme alueittaista asiakkaiden palvelutarpeisiin pohjautuvaa tietoa toiminnan suunnittelussa.

LIITTEET

Liitetaulukko 1

Kaupunkistrategian valinta ja painopiste/Sotepen palvelustrategia	Keskeiset toteuttamisen toimenpiteet (1–3 kpl)	Toimenpiteiden mittarit/edistymä	Kytkeytyminen palautumisohjelmaan ja yhteissuunnittelun teemoihin*
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan: <i>Peruspalvelujen saatavuus ja saavutettavuus paranee</i>	Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen	Mittari: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 52 %:ssa tehtävistä.	Sitova tavoite Ohjelma: viihtyisä kaupunki Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
	Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.	Mittari 1: Tavoitetaso 11 200 turvallisuuspistettä. Vertailuarvo 2021: 10 558 turvallisuuspistettä.	Sitova tavoite Ohjelma: viihtyisä kaupunki Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
<i>Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen toiminnot ovat osa kaikkia palveluja</i>	Turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiuudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä.	Mittari 1: Matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelujen turvaaminen kaupunkiuudistusalueilla.	Muu toiminnallinen tavoite Ohjelma: viihtyisä kaupunki Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 2: Pelastustoiminnan toimintavalmiutta parannetaan valvovan viranomaisen edellyttämälle tasolle perustamalla uusia pelastusasemia ja kevytpelastusasemia: 1/2023 avataan Konalan pelastusasema sekä 6/2023 perustetaan Tapanilaan kevytasema, johon sijoitetaan kärkiyksikkö.	Sitova tavoite Ohjelma: viihtyisä kaupunki Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat: <i>Peruspalvelujen saatavuus ja saavutettavuus paranee</i>	Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä.	Mittari 1: Lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä - palveluketjun toimeenpano eteen suunnitellusti. Lähisuhdeväkivaltakoulutuksiin osallistuu vuonna 2023 vähintään 1 000 työntekijää.	Sitova tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
	Jatkamme sosiaali- ja terveystoimialan yhteisten ydinprosessien kehittämistä.	Mittari 2: Asunnottomuus vähenee. Vuoden 2023 loppuun tavoite 800 asunnottomia.	Sitova tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 3: Terveysasemien hoitotakuu toteutuu. Kiireellisen hoidon toteutuminen samana tai seuraavana päivänä, kiireettömän hoidon toteutuminen 14 vuorokauden aikana.	Sitova tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 4: Suun terveydenhuollossa yhteydenotto samana päivänä vähintään 90 % kuukausittain.	Sitova tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 5: Suun terveydenhuollossa asiakastytyväisyys on vähintään 70 (NPS)	Sitova tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 6: 20 % kotihoidon	Sitova tavoite

		säännöllisistä asiakkaista on kuvallisen etähoidon asiakkaita	Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
	Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti.	Mittari 1: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.	Sitova tavoite Ohjelma: viihtyisä kaupunki Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
	Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä	Mittari 1: Liikkumissopimus on käytössä 70 % sairaala, kuntoutus- ja hoivapalvelujen asiakkaista	Muu toiminnallinen tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 2: Helsingin liikuntapalveluiden puhelinpalvelun Liikuntaluurin kanssa tehtävä yhteistyö on aloitettu: KYLLÄ/EI	Muu toiminnallinen tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa	Mittari 1: 70 %:a perhe- ja sosiaalipalvelujen lasten ja nuorten peruspalvelujen ja varhaisen tuen palvelujen henkilöstöstä on perehtynyt CA- malliin eli puheeksi oton työkaluun.	Muu toiminnallinen tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
		Mittari 2: 50 %:a perhe- ja sosiaalipalvelujen lasten ja nuorten peruspalvelujen ja varhaisen tuen palvelujen henkilöstöstä on ottanut CA-mallin eli puheeksi oton työkalun käyttöön.	Muu toiminnallinen tavoite Ohjelma: segregaatoin ehkäiseminen
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen toiminnot ovat osa kaikkia palveluja	Jatkamme kaupunkiyhteisestä Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) ohjaus- ja johtamisrakenteiden kehittämistä, selkeyttämme työnjakoa ja viemme yhteistyötä lähemmäksi asiakasrajapintaa.		Muu toiminnallinen tavoite
	Sisällyttämme hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen (HYTE) keskeiset sisällöt palveluissa laadittaviin palvelukuvauksiin.		Muu toiminnallinen tavoite
	Tuemme vaikeassa työmarkkina- asemassa olevien pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistymistä ja digiosaamista.		Muu toiminnallinen tavoite
	Edistetään liikkumista ja parannetaan harrastamisen mahdollisuuksia		Muu toiminnallinen tavoite
Sujuvat digitaaliset palvelut ja etäpalvelut sekä itsepalvelumahdollisuudet lisääntyvät	Tunnistetaan palvelut, joissa voimme hyödyntää entistä laajemmin digitaalisia yhteydenottokeinoja.		
	Paikallistetaan prosesseissa kohdat, joissa työ tai tiedonkulkua katkeaa. Korjataan prosessit, määritellään vastuunjako ja tarvittava tuki.		
	Parannetaan tietojärjestelmiä ja niiden välistä tiedon kulkua niin, että prosessit ovat ehyet ja tieto siirtyy asiakkaiden digitaalisista palveluista ammattilaisten järjestelmiin automaattisesti ja vastaukset takaisin asiakkaille. Maisan rooli suhteessa chatteihin ja botteihin pitää kirkastaa.		
Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö vahvistuu asukkaiden terveyden, turvallisuuden ja	Kartoitamme soten ja pelan väliset palvelumuodot ja prosessit, joissa voimme tiivistää yhteistyötä niin sosiaali-, terveydenhuollon kuin pelastustoimen välillä.		

hyvinvoinnin parantamiseksi			
<i>Helsingissä jokaisen, iästä ja terveydentilasta riippumatta, tulee voida elää hyvää elämää</i>	Huolehditaan sujuva hoitoon pääsy ja integroidut ja saumattomat asiakkaiden palvelukokonaisuudet ja palveluketjut		
	Mielenterveys- ja päihdepalveluketjujen kehittäminen		
	Parannamme paljon palveluja tarvitsevien ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelu- ja hoitoketjuja.		
	Haavoittuvassa asemassa olevien palvelujen parantaminen ja asunnottomuuden poistaminen		
	Kehitysvammaisten palvelujen järjestäminen		
	Kestävän kasvun hankkeen jatkotoimenpiteet		
	Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma vuonna 2023		
	Teemme yhteistyötä järjestöjen kanssa ja huomioimme kolmannen sektorin palveluntuottajat osana asiakkaiden palveluja.		
<i>Erikoissairaanhoidon ohjaus ja kumppanuus vahvistuvat</i>	Tavoittelemme perus- ja erityistason palvelujen entistä parempaa yhteen toimivuutta vahvistamalla yhteistyötä ja kumppanuutta hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa.		
	Luomme pysyvät yhteiset rakenteet erikoissairaanhoidon ohjaukselle ja yhteistyölle HUS-perussopimuksen, järjestämissopimuksen sekä vastuuparimallin kautta.		
	HUS-järjestämissopimuksessa sovittua ohjaus- ja yhteistyömallia (Vastuuparimalli) kehitetään koko Uudenmaan tasolla.		
<i>Tuottajien ohjaus ja valvontakäytännöt tehostuvat ja yhtenäistyvät</i>	Aloitamme omavalvontaohjelman toteutuksen ja ohjelma päivitetään		
	Kehitämme oman ja ulkoisen palvelutuotannon ohjausta ja valvontaa		
<i>Kokonaiskuva asukkaiden palvelutarpeista selkiytyy ja ymmärrys asiakaskokemuksesta lisääntyy</i>	Asiakaskokemuksen ymmärtämisen lisäämiseksi jatkamme asiakaspalauteprosessin kehittämistä		
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana: <i>Palvelurakenteen ja tuotantotapojen</i>	lääkäiden ympärivuorokautisessa laitoshoidossa olevien määrä vähenee edelliseen vuoteen verrattuna.	Mittari: Ympäri vuorokautisessa hoidossa laitoshoidon osuus vähenee edelliseen vuoteen verrattuna (laitoshoidossa olevien osuus kaikista ympärivuorokautisen hoidon asiakkaista)	Sitova tavoite Ohjelma: vastuullinen ja kestävä talous

<p><i>Strateginen suunnittelu vahvistuu</i></p>	<p><u>Käyttötalouden tuottavuus paranee:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hyödynnetään monituottajuutta käytetään palveluseleitä laajemmin - hyödynnetään teknologisia ja digitaalisia ratkaisuja kehitetään entisestään asiakaslähtöisiä palvelupolkuja ja edistetään yhteistyötä palvelujen yhteensovittamista asiakastarpeiden pohjalta niin perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon kuin pelastustoimen välillä - määrittelemme yhtenäiset toimintatavat, kehitämme ja arvioimme palvelun myöntämisen kriteerejä ja vaikutuksia asiakasmaksujen mahdollinen lisääminen - palvelujen hintojen korotusten ja maksuttomien palvelujen perusteiden tarkastelu tilastoinnin laadun varmistamisella vaikuttamme palvelukertoihin ja sen kautta rahoituksen jakaantumiseen hyvinvointialueiden välillä - jatkamme vaikuttamista rahoitusmallin korjaamiseksi toteutamme palveluverkon ja tilojen osalta tuottavuustoimenpiteitä mm. maltillisella tilojen käyttönotolla 	<p>Mittari 1: Sotepe-toimiala lisää tuottavuutta vähintään 0,5 % verrattuna vuoden 2022 toimintamenoihin</p>	<p>Muu toiminnallinen tavoite Ohjelma: vastuullinen ja kestävä talous</p>
<p>Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki:</p> <p><i>Toimialan vetovoimaisuus lisääntyy, henkilöstön pysyvyys ja saatavuus paranevat</i></p>	<p>Lisäämme toimialan vetovoimaisuutta jatkamalla työnantajakuvan ja brändityön suunnitelmallista parantamista ja helpotamme työnhakua hyödyntämällä matalan kynnyksen rekrytointijärjestelmää.</p> <p>Edistämme johtamista ja työkuultuuria päivitetyn johtamis- ja toimintakulttuurimallin mukaisesti.</p> <p>Tuemme kansainvälistä rekrytointia</p>	<p>Mittaamme henkilöstökokemusta Kunta10- ja Fiilari-kyselyillä.</p>	<p>Kaupunkiyhteinen muu tavoite</p>
<p>Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen:</p> <p><i>Strateginen johtaminen, talousjohtaminen, sopimusten johtaminen ja tiedolla johtaminen vahvistuvat</i></p>	<p>Asiakkaiden aktiivista Maisan käyttöä tuetaan tehostamalla asiakkaiden Maisa-viesteihin vastaamista.</p> <p>Tehdään järjestämisen tiedolla johtamisen suunnitelma</p> <p>Kuvataan järjestämisen johtamiseksi tarvittava tietopohja vähimmäistietosisällön ja sotepe -lisätietotarpeiden osalta</p> <p>Rakennetaan johdon työpöytä nelimaalin mukaisesti</p>	<p>Mittari: 75 %:iin viesteistä vastataan kahden (2) arkipäivän sisällä.</p>	<p>Kaupunkiyhteinen muu tavoite</p>
<p>Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua:</p>	<p>Sotepe-toimialalle laaditaan ympäristöohjelma 2024–2028</p>	<p>Toimialan johtoryhmä on hyväksynyt uuden ohjelman 12/2023 mennessä</p>	<p>Perustuu päivitettyyn kaupunkiyhteiseen HNH 2030 ohjelmaan, kierto- ja</p>

Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030			jakamistalouden toimintasuunnitelmaan ja ympäristöpolitiikkaan. Myös Ekokompassi-järjestelmän vaatimus.
	Laaditaan ympäristöpolitiikka kuvaamaan koko uuden toimialan tahtotilaa ympäristötyössä	Toimialan johtoryhmä on hyväksynyt uuden politiikan 12/2023 mennessä	Ekokompassi-järjestelmän vaatimus

Helsinki